

Αγγέλα Καστρινάκη

Δημήτρη Χατζή «Ο Σιούλας ο ταμπάκος: το έπος, το δράμα και η γενεαλογία ενός γύφτου».

Περίληψη:

Στο μάθημα αυτό θα εξεταστεί η πρώτη μορφή του διηγήματος, δημοσιευμένη στη συλλογή *Το τέλος της μικρής μας πόλης*, Βουκουρέστι 1953. Τι προσφέρει για τη γνώση του τελικού κειμένου του 1963 η αρχική εκδοχή; Ποια τα «απομεινάρια» από την αρχική σύλληψη; Η δεύτερη εκδοχή συνιστά μια μετάβαση από την επική και σοσιαλ-ρεαλιστική προς μια πιο δραματική σύλληψη του κόσμου. Θα δοθεί η πρώτη εκδοχή και θα συζητηθούν οι διαφορές, έτσι ώστε θα εισαχθούμε στο εργαστήρι του συγγραφέα, καθώς και στους λόγους της μετατόπισής του. Υπάρχουν εντωμεταξύ και κάποιες αμφισημίες μέσα στο κείμενο, όπως γύρω από την έννοια της προόδου. Γιατί; Και ποια η σημασία της ελάχιστα αληθοφανούς μορφής του γύφτου. Η γενεαλογία του γύφτου θα μας δείξει τη λειτουργία του στο έργο του Χατζή.

Βιβλιογραφία

Στο διαδίκτυο κυκλοφορούν κάποιες αναλύσεις συνοδευμένες από βιβλιογραφία. Εκτός από την εύκολα προσβάσιμη αυτή βιβλιογραφία, το μάθημά μου θα στηριχτεί σε δικά μου παλαιότερα κείμενα:

- «Το έπος της πίστης και το δράμα της δυσπιστίας», *Πρακτικά συμποσίου Δημ. Χατζή*, Πάτρα 1999, σ. 121-134. Και στο βιβλίο μου, *Η φωνή του γενέθλιου τόπου*, Αθήνα 1997, σ. 157-181.
- «Ο Σιούλας και ο γύφτος: στοιχεία για μια γενεαλογία», συμμετοχή στο αφιέρωμα του περ. *Η λέξη* για τον Δημήτρη Χατζή, τχ.144 (Μάρτ.- Απρ. 1998), σ.184-189. Βλ. επίσης:
- Δ. Ραυτόπουλος, «Η μικρή μας πόλη των ιδεών και το νεοελληνικό μάθημα του Δημήτρη Χατζή», *Οι ιδέες και τα έργα*, Αθήνα 1965.
- Hero Hokwerda, «Το τέλος της μικρής μας πόλης: δύο γραφές», *Αντί*, τχ. 298 (1985).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Καθηγήτρια στο τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και πεζογράφος. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1961 και σπούδασε φιλολογία στο Α.Π.Θ. Επιστημονικά έργα: *Οι περιπέτειες της νεότητας. Η αντίθεση των γενεών στην ελληνική πεζογραφία* (Διδακτορική διατριβή, 1995), *Η φωνή του γενέθλιου τόπου* (1997), *Η λογοτεχνία στην ταραγμένη δεκαετία 1940-1950* (2005). «Αναζητώντας το χρυσόμαλλο δέρας», επίμετρο στο Κοσμάς Πολίτης, *Λεμονοδάσος*, (2010), «“Σαν τις μυγδαλιές”»: σύμβολα και θέματα στην *Κερένια κούκλα*», μελέτη που συνοδεύει την *Κερένια κούκλα* του Κ. Χρηστομάνου (2013).

Έχει τιμηθεί με το Βραβείο ειρήνης και φιλίας Αμπντί Ιπεκτσι, για μελέτες σχετικές με την εικόνα του Τούρκου σε ελληνικά μυθιστορήματα, και με το Κρατικό βραβείο δοκιμίου για τη μονογραφία *Η λογοτεχνία στην ταραγμένη δεκαετία 1940-1950*. Έχει δημοσιεύσει επίσης τέσσερις συλλογές διηγημάτων (*Φιλοξενούμενη, Εκδρομές με φίλες, Τα όρια της ζεστασιάς, Εκδοχές της Πηνελόπης*), ένα βιβλίο με αυτοβιογραφικά δοκίμια (*Η λογοτεχνία, μια σκανταλιά, μια διαφυγή ελευθερίας*), το μυθιστόρημα *Έρωτας στον καιρό της ειρωνείας* (2008) και το αφήγημα-μαρτυρία για τη Μεταπολίτευση *Και βέβαια αλλάζει!* (Κίχλη, 2014). Διηγήματά της έχουν μεταφραστεί σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες.